

Richard Mervyn Hare (1919-2002)

Jolić, Tvrtko

Source / Izvornik: **Prolegomena : Časopis za filozofiju, 2002, 1, 95 - 96**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:261:691784>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-04**



Repository / Repozitorij:

[Repository of the Institute of Philosophy](#)

Richard Mervyn Hare (1919–2002)



Richard Mervyn Hare

Richard Mervyn Hare, jedan od najutjecajnijih filozofa morala u 20. st., umro je 29. siječnja 2002. godine u svojem domu nedaleko od Oxforda. Hare je rođen u Backwellu 25. ožujka 1919. godine. Završivši obrazovanje u Rugby School i na Balliol College, Hare se nakon Njemačke invazije na Poljsku 1938. dobrovoljno javlja u britansku vojsku te aktivno sudjeluje u borbama u Aziji. Od 1942. do kraja rata nalazi se u japanskom zarobljeništvu. Nakon povratka u Oxford imenovan je članom Balliol Collegea (1947–1966), odakle prelazi na katedru moralne filozofije sveučilišta u Oxfordu (1966–1983). Zadnje godine svoje aktivne karijere proveo je na University of Florida. Bio

je član Britanske Akademije. Najvažnije Hareove knjige su: *The Language of Morals* (1952), *Freedom and Reason* (1963), *Practical Inferences* (1971), *Applications of Moral Philosophy* (1972), *Moral Thinking: Its Levels, Method, and Point* (1981), *Plato* (1982), *Sorting Out Ethics* (1997). Objavio je i više svezaka sabranih članaka s područja etike, bioetike, političke filozofije, religije i obrazovanja. Na hrvatski je prevedena njegova knjiga *Jezik morala* (Biblioteka Scopus, Hrvatski studiji, 1998) i nekoliko kraćih članaka.

Hareovo se ime najčešće veže uz pojam univerzalnog preskriptivizma, pravca u etici koji je bio u središtu filozofskih rasprava u drugoj polovici prošlog stoljeća, a kojemu je Hare glavni zastupnik. Hare preskriptivizam razvija u kontrastu s etičkim emotivizmom koji tvrdi da su moralni sudovi izrazi osjećanja, te kao takvi nisu kao obični sudovi koji mogu biti istiniti i lažni. Prihvaćajući da moralni sudovi nemaju istinitosnu vrijednost, Hare ih ipak vidi kao imperative koji obvezuju na djelovanje osobe koje ih zastupaju. No,

moralni sudovi nisu izraz subjektivnih sklonosti, jer se njihova racionalnost očituje u tome što se ne primjenjuju samo na osobu koja ih zastupa nego na sve slične osobe u sličnim okolnostima. U tome se očituje i njihova univerzabilnost. Njegova teorija izazvala je burne rasprave tijekom 50-ih i 60-ih godina prošlog stoljeća. U svojim djelima koja su uslijedila poslije *Jezika morala* Hare se prije svega usredotočuje na obranu preskriptivizma. Istovremeno, kao uvjereni utilitarist, Hare sve veći značaj poklanja pokušaju da utilitarizam logički izvede iz preskriptivizma i univerzabilnosti. Pri tom pokušaju povezao je utilitarizam s Kantom za kojeg se obično smatra da stoji kao suprotnost utilitarizmu. Kako se tendencija u moralnoj filozofiji okretala od metaetike k etici samoj, tako se i Hare pod kraj života intenzivno bavio problemima praktične etike, posebice bioetike.

T.

J.